

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 15 lir - 6 jugolir - 2.50 din

TRST sredo, 17. marca 1948

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807

Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 5.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm viline v širini enega stolpca:
trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.

NAROČNINA
Cena A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600
lir; Cena B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLIR: 55, 165, 330, 650 din.
Poštni tekoči račun za STO-ZVU na ime: Založništvo Primorski
dnevnik; Trst 11-5374. — Tekoči račun za Jugoslavijo
na ime: "Primorski dnevnik" - uprava: Ljubljana 6-90601-19

Posiljena plačana v gotovini
Speditore in abbon. postaje

Štev. 848

Krinka je padla

Vse postopnje tujakšnje Delav-
ke zbornice v dve in pol letih
njene obstoja se kaže danes v
uredno javni luči in zavzema po-
men, ki se na mednarodnem toriš-
ču razen na krojačnem, perfek-
no uroči med akcije agentov im-
perialističnih sil. To je tisti sil,
ki so po drugi svetovni vojni ta-
ko nastopile, da preprosto, da
novoumni pogodi, za katere so se na-
dela borili, ne bi prišli do logič-
nega izraza v priznanju pravo, vo-
lje in predvsem suverenosti ljud-
stva.

Suverenoimperialistični imperia-
lizem, ki je glavni eksponent pridelav-
skih sil, je najel agente a naloge,
da delujejo med delavskimi rze-
tem ter spodbujajo njegovo
notnost, okrene njegovo silo in
zmanjšajo pozitivne učinke njego-
ve borbe. Ti agenti so v našem
primeru dvignili nacionalistično
zastavo, so spretno igrali s upra-
njimi bratstvi - tu živčih narod-
nostnih skupin in pri tem kričali
o nevarnosti slovenskega prodira-
na in so igro podpirali cepitve
na sindikalnem področju ter
tako preprečevali, da bi se tej ce-
piti odpomoglo.

Porabili so se tako voditelji Ju-
g. sindikatov, nastala je tako
tudi organizacija, ki je zato, da
se formalno krije, zaprosila in do-
stojla včlanjenju v italijansko Glav-
no konfederacijo dela, ker je trdi-
la, da brani pravice italijanskih
delavcev našega mesta v naspro-
tju s Enotnimi sindikati, ki naj bi
po izjavah teh voditeljev silo-
vasta organizacija.

Na ta način so glavni razbijalci
preleteli materijalno delavca, so
tlačno sabotirali borbo delavsko-
ga razreda in omogočili, da je oku-
pacijska vojska vlada pripeljala
tujakšnje gospodarski položaj v on-
jevalni položaj, ki je potreben po-
stojačo politično preobrazbo našega
mesta. Danes pa je to krije od-
stopila. Člani Delavske zbornice la-
ko jasno vidijo, kako so se iz njih
nortevali, ker posredovanje pred-
stavnikov Delavske zbornice v Ri-
mu, njihova udeležba na sindikalni
konferenci v Londonu, opozicija
proti italijani, ki ga je zavezal naj-
bolj italijanski sindikalni organi-
zem, posanjajo tudi vzrok zadr-
ževanja dele ukaza št. 109 in glede
odpustov, ki jih vojska vlada s
tem omogoča. To niso klevete, pač
pa ob razložitve dejstev, ki neopib-
no vodijo do jasnih zaključkov.

Delavska zbornica je trdila, da je
se učeno italijanskih delavcev re-
publike in je sledila zgledu manj-
nosnih Pacciardijevih, Saragatovih
in demokratiziranih razbijalcev.
Jasno je torej ko belu dan, da se
tuzakšnja Delavska zbornica, ki se
uvzeta s istimi silami, ki hočejo v
Italiji cepiti Splošno konfederacijo
dela, nikakor ne more zavzemati za
enotnost delavskega razreda v Tr-
stu, lejer razkol dejansko obstoja že
vse leti in pol.

Je tega je razvidno, da je funk-
cija Delavske zbornice cepitev de-
lavskih sil in to v krajevnem kakor
v mednarodnem merilu. Iz tega se
vja, da samopasna sindikalna organi-
zacija s sedežem v Trstu da jasno
primerjati s francoskimi in fla-
manskimi razbijalskimi organizacija-
mi, ki skupno s britanskimi Trade
Unions in s nekaterimi drugimi...
vitalističnimi sindikati skušajo
vzdržati enotnost same Svetoine sin-
dikalne zveze.

Rumeni in nacionalistični tisk tr-
stovci italijanski tisk v Trstu
voda opraviti opozne Delavske
zbornice in obrača zastavo. Ne gre
torej za italijanski sindikat, ki
tudi v italijanski Splošni konfede-
raciji dela brani pravice italijan-
skih delavcev v našem mestu proti
Tstu in protikomunistični vlogi...
To menjanje zastave ponovno
razkrije razne voditelje Delav-
ske zbornice, ki so svojim članom
zavzeli, da sledijo večini v Sploš-
ni konfederaciji dela. 90% glasov
je bilo oddanih prav za socialkomu-
nistične liste.

Italijanski delavske delavske
ga razreda niso torej z italijansko
Splošno konfederacijo dela, pač pa
s saragatovci, pacciardovci in de-
mokratiziranimi razbijalci.
Nedeluje torej, kar hočejo, da
vsebujejo po gospiših, v duhu
vsebujejo vse spletke protijugoslav-
skih sil in tisti, ki težijo po cepitvi
mednarodne sindikalne organizaci-
je. Ne zavzemajo se torej za za-
stavljanje in odpušni v Trstu, pač pa
za odpušni v skladu z ukazom št. 109
in za odpušni za vse, kar dela in
delavci voljno sprejema, zato da bi
nastal in mu bitu hvalen.

Predstavnik Delavske zbornice
v Rimu in v Trstu v Londonu ponovno
prejeli so svojo vlogo; a
torej. Sedaj ne zakriva pred očmi
političnega delavca nobena varilja
niti njegovega protizdravne
vitalističnega stališča. In zato
vsebuje sprejema svojo odgo-
nost.

ALEKSANDER DESTRADE
V ZSSR demobilizirajo
starejše letnike

MOSKVA, 16. — Ob koncu mar-
čarske bodo popolnoma demobilizirali
starejši letniki sovjetske armade.
Pod orojem bosta ostala samo
letnika 1928 in 1927.

STRAH IMPERIALISTOV PRED PREBUJENJEM NARODOV

Protest francoskih poslancev proti bivanju Caldarisa v Parizu -
Na pariški konferenci bi se morale male države odpovedati
svoji neodvisnosti - Tudi Anglija bi se morala odreči svojih
trgovinskih zvez - Sforza pripravljen prodati neodvisnost Italije

PARIZ, 16. — Francoski komunistični poslanci in člani republi-
škega sveta so objavili skupno spomenico, v kateri energično pro-
testirajo proti bivanju krvnika grškega naroda Tsaldarisa v Parizu.
Hkrati protestirajo proti izgonu grških demokratov iz Francije in
izražajo solidarnost francoskega ljudstva z grškimi bojevniki za
svobodo in neodvisnost.

Iz vseh včerajšnjih govorov vo-
diteljev posameznih delegacij na
konferenci šestnajstih držav je
kljub frazam, ki so hotele to okol-
nost prikriti, izzevelo, da je ravno
Marshallov načrt povzročil delitev
Evrope v dva bloka. Agencija Tele-
press poudarja, da je prva seja
konference pokazala samo dva
omembe vredna predloga in sicer,
da se naj vse na tej konferenci
udeležene države odpovedo svoji
narodni suverenosti in da naj vstopi-
jo v mednarodni organizem, ki
bo pod ameriškim nadzorstvom, ter
zahtevalo, naj se k par.ški konferen-
ci priključijo tudi nemški predstavi-
niki.

Dalje je Sforza ponovil svoje ob-
tožbe napade proti kozmika nazo-
čemu o narodni suverenosti in za-
trjeval, da se motijo oni, ki mislijo,
da je mogoče rešiti razna vprašanja
v okviru mej ene države.

Komentator Teapressa poudarja,
da bi trdila samo male države
žrtvovati svojo narodno suverenost,
medtem ko bi jo večiste obhale,
kar pomeni, da tudi v tem primeru
ne bi bilo govora o enakopravnosti
16 držav. Značilno je, da je namreč
Bevin takoj izrekel svojo rezervno
je konferenco opozoril, da je
Anglija sicer pripravljena doprines-
ti potrebne države, da pa ne
namerava žrtvovati svojih posebnih
zvez z dominijoni in svojih sto-
letnih zvez s svetovni trgovini.

Dalje so zvečile besede podtal-
nika zunanjega ministrstva Mayhe-
wa, ki je v smislu linije, ki so jo
določili Američani glede zapadnega
bloka, izjavil v parlamentu, da Ve-
lika Britanija ne bo mogla več iz-
važati svojega materiala in drža-
ve, ki jih nadzorujejo komunisti.
Mayhew ni obrazložil pomena be-
sed svojih materiala in tudi ne kaj
mislil pod besedo države, ki jih nad-
zorujejo komunisti, pripomnil pa
je, da pravilnik zabranjuje Veliki
Britaniji, da bi nadaljevala izvoz
Ta pravilnik je skrbel trmo-
go oseb, mnogi pa so spoznali, da ni
ta pravilnik nič drugega nego ukaz,
ki so jih Američani dali v
Bruslju, da podvržejo zapadne drža-
ve dolarju in blokirajo vzhodno
Evropo ne upoštevajoč škodo, ki
lahko nastane evropskim državam
zaradi ukinitve tega izvoza.

Na današnji drugi seji konferen-
ce je napredno govoril irski, nato pa
portugalski delegat De Mata, ki je
podpiral francosko-angelski predlog
gled sodelovanja zapadne Nemčije
pri Marshallovem načrtu. Zastal pa
se je De Mata zavezal za sodelovanje
Spanije rekoč, da njen zemljepisni
položaj ni njeni prirodni zakladi
naravnost narekujejo, da tudi ona
sodeluje z ostalimi zapadnimi drža-
vami.

Bevin je dal na to besedo glav-
nemu poročevalcu konferenca Her-
ve Alphondu, ki je predložil pet re-
šitev, ki predvidevajo sklep, da
je treba početi ZDA poročilo o ev-
ropskem gospodarskem sodelovanju.

PRED VOLITVAMI V ITALIJI

18. APRIL BO DAL ITALIJANSKEMU LJUDSTVU ZMAGO, KI BO VELIKO
DOPRINESLA V SKUPNI BORBI ZA DEMOKRACIJO, NAPREDEK IN MIR

Zadnja številka glasila informa-
cijskega urada komunističnih
strank objavlja članek Giuliana
Fajette o položaju v Italiji, v ka-
temer pravi med drugim:
Vedno večji odpor italijanskih
delavcev proti vladni politiki po-
vzroča vedno večjo zaskrbljenost
ameriških imperialističnih krogov.
V jeseni in pozimi so italijanske
ljudske množice prešle v odpor in
nato v protiofenzivo. Na izjavljanje
so odgovorile z vrsto stavk in ma-
nifestacij socialnega in političnega
znatja.

Te borbe delavcev so se v vedno
večji meri udeležili tudi drugi so-
cijalni sloji: kmetje, rokodelci,
uradniki, mali trgovci, mali in
srednji izseljenci svobodnih po-
klicen, ker so spoznali izkorišče-
nje kapitalistov in rezultate tako
imenovane ameriške pomoči. V
zadnjih mesecih je industrijska
proizvodnja padla od 75% na
60% v primeri z letom 1938, no-
trajanja primeri se je zmanjšala za
40% v primeri s poletjem 1947.
Znižanje cen na debelo poljskim
predelkom, ki je pridelalo pred-
vsem kmetijske sloje, ni sledilo zni-
žanje cen na drobno. Skupni zne-
sek plačan med v zadnjem letu
je obsežno znižal zaradi zni-
žanja delovnega tedna delavcev
in uradnikov in zaradi brezposle-
nosti dveh milijonov ljudi. Kljub
nosilnemu obdavčenju znaša pri-
vloskemu obdavčenju skoraj 60
milijard lir, med tem ko znaša
kratkoročni dohod 450 milijard lir.
V decembru 1947 se je količina
denarja v obtoku znova zvišala

za 85 milijard lir. Politični in vlad-
ni aparat demokratijske stranke
je docela izprizjen in tesno po-
vezan s kapitalisti in zemljiskih
veleposelniki. Isto velja za Sa-
ragatovo stranko, ki jo odkrito
denarno podpira ZDA, njihove
voditelje pa vadržuje italijanski
velekapital. Ta peščica ljudi na
vladi pričakuje z velikim vznemi-
renjem volilne izide kljub vsej
prednostim, ki jih imajo in kljub
brezposojni podpori Vatikana.

V svoji borbi so italijanske
ljudske množice ustvarile novo
politično organizacijo, ljudsko de-
mokratično fronto. Nastala je mo-
gocna zveza delovnega ljudstva.
Ljudska demokratična fronta
razvija veliko delavnost za reši-
tenje važnih vprašanj in reform, ki
jih italijanska javnost tako vstra-
no zahteva. Na listi socialističnih
in komunističnih kandidatov so
tudi imena predstavnikov Delav-
ske ljudske zveze, »Kristijanski
zvez za mir, sardnjske akcijske
stranke ter številne vidne osebnosti.
Ta močnega skupnost je po-
vzročila paniko v taboru reakcije
in konservativnih strank. Vse na-
predne demokratične sile države
so se zbrale v Ljudski demokra-
tični fronti, sile reakcije ter so-
vražniški demokracije in napredka
pa se zbirajo okrog demokratijske
stranke. Demokratijski blok ima
ob svoji strani Saragato-
vo »elektro« in republikance, da
kvalitativno, monarhija, razna
nacionalistična in fašistična
gibanja, kakor na primer giba-

Izkoriščevalci bežijo
pred osvobodilno vojsko
SANGAJ, 16. — V mesto prihaja-
jo družine bogatih trgovcev, ki za-
puščajo severne predel in se umi-
kajo pred napredovanjem osvobodilne
vojske.

Kuomintangovi vojaški izvedenci
so menja, da v severni Kitajski
ne bo mogoče obržati več kot dva
meseca dolozav, čm bo osvoda-
nilna vojska osvobodila se ostale
predel in Mandžurijo. Blizanje
osvobodilne vojske povzroča strah
med sangajskimi veleposelniki. V
raznih krajih skušajo gđaj prodati
zemljišča kmetom po zelo nizkih ce-
nah. Toda kmetje to odklanjajo in
izjavljajo, da bodo zemljo dobili
brezplačno, ko bo prišla osvobodil-
na vojska.

Ljudska vojska je severnozhod-
no od Siana presekala kuomintang-
ovim četam glavno pot, ki vodi iz
Jenana v Asan. 10. marca je ista
vojska osvobodila mesta Yi Chung
Passuy, Chung Lyu in Fushien v
južnem Jenanu.

Brajske vezi
med ZSSR in Bolgarijo

SOFIJA, 16. — Sofijski listi po-
svetajo veliko pozornost odhodu
vladne delegacije v Moskvo in po-
udarjajo, da odgovarja sklep o pod-
pisu pogodbe o prijateljstvu, sode-
lovanju in vzajemni pomoči zgo-
vinskim, kulturnim in političnim
vzajem med obema državama kakor
tudi volji njunega ljudstva do mira.

ZDA segajo po Groenlandiji

Ameriški pritisk na dansko vlado za prodajo otoka

HELSINKI, 16. — List »Vapa«
Sanas objavlja članek, ki razpre-
lja o vprašanju prodaje Groenlan-
dije ZDA, ki je zopet na dnevnem
redu. Na Dansko je prišel g. Lung-
dals, da pospeši odločitev v tej za-
daji. Poročajo, da je ameriška vla-
da odobrila načrt za nakup Groen-
landije že leta 1945. Takrat pa so
izvedbo odložili zaradi neugodnega
odmeva v danskih uradnih krogih.
Sklenili so, da bodo počakali, dokler
bodo ZDA zaradi svojega gospodar-
skega pritiska v Evropi lahko Dan-
sko prislili na prodajo.

V juniju lanskega leta je Mar-
shall sporobil danskemu poslaniku
v Washingtonu Kaufmannu, da
ZDA vztrajajo na svoji zahtevi. V
zameno bi ZDA dovolile Danski po-
sojla, ki pa bi moralo služiti za
nabavo blaga v ZDA. Dobavljale
bi tudi orožje, če bi bila Danska
pripravljena standardizirati svoje
oboroževanje z oboroževanjem ZDA.
Takrat je Marshall bugal Danski z
gospodarskimi ukrepi, če ne bi bila
pripravljena prodati Groenlandije,
vendar pa je danska vlada odbila
ta predlog, ker da je emoment ne-
prikladen. Danska vlada pa je
pristala na to, da ne bo zahtevala
unika ameriških čet z Groenlan-
dije.

Marshall pa je v septembru 1947
uradno sporočil, da ZDA skleni-
le vključiti Groenlandijo v svojo
varnostni pas zapadne poloble, da
utrdijo svoj strateški položaj. Proti
koncu lanskega leta je ameriško
vojno ministrstvo zahtevalo od
Trumana, naj se pozuri glede pri-
ključitve Groenlandije k ZDA.
Domnevajo, da je bil to vzrok za
obisk Lungdalsa na Danskem.

Obnovitev nemške vojske?
BERLIN, 16. — Telepress poro-
ča, da je ameriška vojska vlada
zopet uvedla plačilo penzij vsem
bivšim članikom nemške vojske
in SS. To potrjuje zadnje vesti gde
de memorandum, ki ga je poslal
general Clay v Washington in s
katerim priporoča ustanovitev no-
ve nemške vojske od 500.000 mož.

Zasužnjeje Transjordanije
angleškemu imperializmu

JERUZALEM, 16. — Danes so
podpisali med Veliko Britanijo in
Transjordanijo pogodbo, s katero
se je Transjordanija popolnoma
podvrkla britanskemu imperia-
lizmu.

Pogodba namreč določa, da ima
Velika Britanija pravico poslužiti
se letalskih oporišč v Transjorda-
niji. Velika Britanija bo uživala
tudi razne ugodnosti za prevoz po
transjordanjskih železnikah in ce-
stah. V zameno bo Velika Brita-
nija dobavljala vojaški material in
opremo ter pomagala transjordan-
ski vladi pri ustanovitvi letalske
armade.

400.000 rudarjev v ZDA stavka
NEW YORK, 16. — Nad 400.000
rudarjev je v ponedeljek v Pensil-
vaniji, zapadni Virginiji, Ohio, Il-
linoisu in Kentuckiju zapustilo de-
lo, da podpre zahtevo Johna Le-
wisa, da se rudarjem prizna pen-
zija. V 22 velikih rudnikih in več-
jem številu manjših in omenjenih
področjih je delo prenehalo. Priča-
kujejo, da se bo stavka še razširila.

V ponedeljek ponoči pa je v Chi-
cagu začela stavka namestencev v
tovarni mesnih konserv, ki so vča-
njeni v CIO.

Nova številka glasila
Informacijskega urada KP

BEograd, 16. — Včeraj je iz-
šla nova številka lista »Za trajen
mir in za ljudsko demokracijo«. List
objavlja uradnik pod naslovom
»Enotnost narodov v borbi za
mir in demokracijo«. Dalje ima
sledenče članke: »Ustanovitev ljud-
ske fronte v Romuniji«; Slansky:
»Čelkovoško ljudstvo v borbi za
utrditev demokracije«; Pajetta:
»Italija pred volitvami«; Del Vito-
rio: »Proti cepitvi v Svetovni
sindikalni zvezi«; Pierre Centges:
»Tretja sila v službi reakcije«;
Drug: »O gospodarski sil. Sovjet-
ske zveze«; Izvleček iz knjige Vo-
znesenskega: »O gospodarski moči
Sovjetske zveze med vojno in dr.

ne kar koli.«
Vsa politika demokratijske
stranke se razvija v skladu s tre-
mi osnovnimi načeli: potvori-
tvi v državi paniko, upitnosti na
mnogote volivcev z računajo na
njihovo praznovanje, ustrahovati
volivce in jim žugati z izgubo
ameriške pomoči. Zgrajanje
nad hlapčevstvom De Gasperija
in Sforze, ki poklekata pred ame-
riškimi ekspanzionisti, vedno
boj narasča. Italijansko ljudstvo
se zgraža, ker se italijanska zuna-
na trgovina razvija edino le v
ZDA, in ker kaže De Gasperije-
va vlada vedno večjo sovranost
do Sovjetske zveze in ljudskih
demokracij. Ljudska demokrati-
na fronta deluje za politiko miru
in sodelovanja z vsemi narodi.
Kakor je De Gasperi sam izjavil,
so demokratijski pripravljeni
na vse, da obržijo oblast. Gotovo
se ne bodo ustavili pred nobenim
sredstvom in se bodo poslužili
izjavi ter bodo odkrito zahteva-
li pomoč ameriških mornari-
skih strelcev. Poslužili so se med
drugim z statističnega zavoda,
ki ga oni vodijo, da zvišajo ali
zmanjšo v številnih okrožjih —
kakor je pač v njihovem interesu
— število poslancev.

Italijansko ljudstvo budno sledi
spletkam notranje in ameriške
reakcije in si ne bo dalo nadeti
farma zatiranja in kolonialnega
suzeritstva. 18. april bo dal ita-
ljanskemu ljudstvu zmago, ki bo
veliko doprinesla v skupni borbi
za demokracijo, napredek in mir.

KAKOR V ČASIH TURŠKIH VPADOV Policijski teror v Ricmanjih

CIVILNI POLICAJ IN ANGLEŠKI VOJAK RAZBILA SESTANEK OF Z NAJ-
JENIMA BRZOSTRELKAMA V ROKAH — PREDAVATELJ TOVARIS BOŠTAN-
ZAGAR IN SOFER TOVARIS BRUS ARETIRANA IN SELE NASLEDNJEGA DNE
IZPUŠČENA — OGORČEN PROTEST LJUDSTVA — PLAT ZVONA — INTER-
VENCIJA KRDELA OKUPACIJSKIH VOJAKOV IN LETEČE POLICIJE; CELO-
MALI TANK JE PRIŠEL NA POMOČ — TODA LJUDSTVO SE NI PU-
STILO PRESTRAŠITI, KAKOR SE NEKOČ NI PRESTRAŠILO FAŠISTIČ-
NIH IN NACISTIČNIH »RASTRELAMENTOV«

To so dejstva, ki resnično ne potrebujejo komentarjev. Vendar
pa smo se ob tej priliki spomnili tistega znamenitega »posebnega
v septembru obiskali Trst in v svojem dolgem poročilu o tem obisku
napisali, da naše demokratične organizacije povečujejo občutek na-
zupanja v obstoj neodvisnosti Tržaškega ozemlja ter da vršijo na-
silja itd. itd. O brezštevilnih terorističnih početjih policije, ki se do-
gajajo pod upravo njihovih oficirjev, pa svedo niso ziniti niti besed-
dico. Sicer pa demokratom od onstran velike luže svetujemo, da
pomotej naprej pred svojim pragom in se pobrigajo, da se pri njih
ukinejo protisilni zakoni in razbojniške razvada linzajo nato pa
njej se oni in njihovi tujakšnji predstavniki pridejo učit od našega
— v vojnah in pod italijanskim fašizmom ter nemškimi nacizmom
težko preizkušane ljudstva, — kako se je obnašati na sestankih
tiste politične organizacije, ki je svojo ljudstvo povedla do zmage
nad tem istim fašizmom, katerega hlapce in metode so prevzeli, da
bi ga ponovno zaslužili.

Zapomnijo pa naj si, da mi tržaški Slovenci nismo njihovi brez-
pravni črnci in da nad nami svojih »demokratičnih« metod (made
Grčija in Kitajska), kljub bafnetom, tankom in atomskim bombam,
ne bodo izvajali.

Predsednoščin so vaščani v Ri-
manjih doživeli policijski in voja-
ški napad, ki ni bil ničemer zaslužjal
za nekdanjim fašističnim »rastrela-
mentom«. Toda Ricmanjci se niso

dali izzvati in so s svojim odločnim
nastopom zavrnili oborožene izzi-
vave.

Romanjska OF je v ponedeljek
zverž sklicala svoje članstvo na
sestane, na katerega je prišel iz
Trsta tudi tov. Zagar, da predava o
najnovejši nakani vojske obzati,
da imenuje novo posvetovalno telo
nastrebo dosedanjih svetov.

Ceprav je bil sestanek v prostori-
h organizacije in se dejansko ni
niti začel, je okrog 21.30 vdri v
dvorano civilni policaj v spremstvu
angleškega vojske, oba s puškama
v rokah. Pristopila sta k mizi in
zahtevala od tov. Zagarja njegove
osebne dokumente, češ da je v hiši
nedovoljeno javno zborovanje. Ce-
prav je ta ugovarjal in protestiral,
ker je bil sestanek dejansko v ska-
du celo z nazori angleške vojske-
skega sodnika Baylissa, je svoje
dokumente policajcu le pokazal. Ta
mu jih je naglo vzel iz rok in jih
vstalni v »p. Ljudje, ki jih je v
vse upraviteljsko razne teror-
istični nastop policaja in njegovega
spremljevalca, so ju medtem obsto-
pi in glasno zahtevali, naj neu-
pravljeno seplenje osebne izkaz-
nico vrnejo. Tedaj sta oba napela
puške in ju naperila proti ljudem.
Ta gesta pa je izzvala le še odloč-
nejši odpor in glasen protest, spri-
čo katerega sta se oba, videč, da
sta s svojim nastopom udarila mi-
mo in da Ricmanjci, ki so se v
polni meri zavedali, da imajo prav,
ne bosta ugnala v kodi rok, naglo
umaknila iz hiše.

Nekaj minut pozneje, ko so ljudje

de Gasperi terorizira
državne in javne nameščence

(Od našega posebnega dopisnika)
RIM, 16. — Odbor za volilno pre-
mirje bo razpravljaj jutri o usta-
rovanju, ki ga izjavja podtalnik pri-
vladnem predsedništvu Andreotti
proti državnim namestencem, kj so
se izjavili za ljudsko demokratično
fronto. Namestenci javne uprave so
namreč ustanovili svoje lastno
fronto, ki obr. na okoli sebe vse one
državne uradnike, ki se protijo
sedanjim sistemom demokratijske
vade in ki se potegujejo za široko
reforms tudi na področju brokra-
cije zlasti v tej smeri, da se od-
pravi zaslužljiva odvisnost urad-
stava, nameštenja po priporočilih
in druga zla, ki jih je zapustil se
fašizem in prevzela sedanja črna
vlada.

Državni podtalnik Andreotti je
na nedavnem zborovanju izjavil, da
bodo morali državni namestenci da-
ti svojim predpostavljim pismo
izjavo, s katero bodo morali »poka-
niti pomen svojega vstopa v fronto.
Isto tako bo odbor za volilno pre-
mirje razpravljal o izjavah kan-

Poziv španske KP
PARIZ, 16. — Španske komu-
nistična stranka je pozvala špansko
ljudstvo in borce, naj ustanovijo
odporniški svet, ki naj bi vodil
borbo v Španiji in ki naj bo zvezni
organ med vsemi vojaškimi in par-
tizanskimi silami španske repu-
blike.

Nacistične metode
grških monarhifašistov

Žene, starci in otroci služijo kot ščit pri napadih na partizane

BEograd, 16. (Telepress) —
Monarhistične vojaške formacije,
katerih »čelovečanski način« bojeva-
vanja je ameriški general Van
Fleet včas ocnil, se poslužujejo
iste taktike kakor SS-ovski zločin-
ci. Ko monarhistične formacije
napadajo partizane, zajamejo v va-
že ženske, starce in otroke in jih
priključijo, da gredo pred njimi
ter brez usmiljenja ubijajo tiste,
ki nečejo s svojim telesom štiti

monarhističnih tolp. Te podatke so
sporočili dopisniki »Borbe« neka-
teri grški begunci, ki so tudi po-
vedali, da monarhisti zaigajo gro-
zice vsaj in jih plenijo. Kdor se ho-
če rešiti, mora zbežati v gore.
Agencija »France Presse« poroča,
da je na procepu proti 111 par-
tizanom, ki so jih obžeto, da bi
obstreljevali Sclun 10. februarja.
javni težilo zahteval smrtne ka-
zen za 56 obtožencev.

Polkovnik RICHARDSON

VRHOVNI SEF TISTE CIVIL-
NE POLICIJE, KI JE PRAV
ZADNJE CASE TAKO ZELO
POKLJUJE V RAZELJANJU
FOLKLORNA ZA KONIT O
SKLICANIH SESTANKOV NA-

Kongres socialistične mladine ni prinesel prav nobene spremembe

V soboto 13. in nedeljo 14. t. m. je bil na sešedu v ul. San Francisco št. 4 kongres socialistične mladine, ki je del socialistične stranke Juditje krajine. Kongresu so prisneli svoj podzav razne mladinske organizacije, med katerimi tudi tukujske demokratske mladinske organizacije, ki so izrazile željo, da bi ta kongres pokazal pot, po kateri bi se socialistična mladina pridruži vsem demokratičnim mladinskim silam v borbi proti imperializmu za doseg miru in boljše bodočnosti.

Kljub vsem tem željam pa vendar ta kongres ni prinesel prav nobene spremembe v politiki socialistične mladine. Zaključila je resolucija, tako znano težišče al proletarske struje (predstavljajo si potem še kakšna je bila torej resolucija demokratske struje) postavlja socialistično mladino v vrsto etrte sile, to se pravi, da so ponovno zmagali v tej mladinski organizaciji vsi ti elementi, ki nasprotujejo enotnosti mladine in torej direktno podpirajo imperialistično politiko.

Vse lepo zvečene fraze o socializmu so torej samo pesek v očeh.

Ali je naša univerza fevd tribuna Pierandrei-ja?

Fonovno smo se lahko prepričali, da je v Trstu nujno potrebna ustanovitve organa, ki bi ščitil interese dijakov.

Na prošnjo predstavnikov Zveze tržaških visokošolcev, da bi se končno rešilo vprašanje visokošolcev, je G. Gandusio, predsednik medfakultetnega sveta, predložil ten obljubi, da bo razpravljal o tem problemu z rektorjem univerze in v vojaško upravo.

Ko pa je prejel G. Gandusio negativni odgovor s strani rektorja vseučilišča, je na predlog visokošolcev, da bi sklical glavno skupščino, na kateri bi razpravljali to vprašanje, našel vse mogoče izgovore in strjel, da medfakultetni svet ne more sklicati glavne skupščine, ne da bi pri tem dobil tribuna.

Vprašujemo se, kaj predstavlja ta tribuna in medfakultetni svet? Ali ni morda ta poslednji organ, katerega dolžnost je ščititi interese dijakov? Ali se G. Gandusio ne spominja več svojih izjav, ko je trdil, da ima medfakultetni svet polno pravico sklicati glavno skupščino, če to zahtevajo dijaki? Za to so njegovi izgovori, sedaj že javni, na ta način prav gotovo ne bi rešeno vprašanje visokošolcev, kajne? In pravice visokošolcev na bodo zavarovane. Kakor kaže, pa je mnenje nekaterih, da je naša vseučilišča fevd tribuna Pierandrei, in da se lahko samo z njegovo odobritvijo vršijo ali pa ne seje in skupščine.

Skočila iz četrtega nadstropja in se ubila

Včeraj jutraj je odšla 19-letna Anita Cerkevnik iz ob-6-ur do doma v St. Magdaleni št. 103. Domači so bili prepričani, da je odšla kot po navadi v tovarno «Modano», kjer je bila zaposlena. Namesto tja pa je šla v ul. Solitario, kjer je vstopila v hišo št. 1. Tam je krenila po stopnicah v četrto nadstropje, odprla okno na dvoriščno stran, sletela plašč, ki ga je položila na okno, in tudi torbico je postavila poleg njega. Nato se je zavila skozi okno in skočila na dvorišče.

Ko je nekda žena, ki stanuje v tistem nadstropju, zaslišala krik nesrečnega dekleta, je prišla pogledat in opazila globoko spodaj

TRŽAŠKI DNEVNIK

Mala trgovina in obrtništvo Trsta v težkem gospodarskem položaju

Stanje tržaškega gospodarstva, njegove industrije in trgovine je že splošno znano. Je v teški krizi. To niso le prazne besede, to so dejstva. Toda, dokler velika industrija in veliki trgovci — groziti in monopolisti, ki so trdno povezani s tekmim mednarodnim kapitalom, zlasti s ameriškim, lahko prikrižujejo finančne pomoči na osnovi finančnega dogovora, sklenjenega med vojaško upravo in italijansko vlado. Kaj in kakšno podporo bi mogli dobiti mali in srednji tržaški pridobitni krogi? Ti so tako rekoč brez obrambe, ker nimajo predsema rezervnega kapitala, s katerim monopolisti razpolagajo v zadostni meri, da lahko diktirajo cene s vidika lastnih gospodarskih koristi. Njihov vpliv se ne odraža samo v gospodarskem, ampak tudi v javnem življenju Trsta. Ti krogi odobajo o najosnovnejših pravicah in upravnih najhujših ljudskih slojev, in to seveda zopet s stališča svojih koristi. V tem konceptu so pozicije malega in srednjega trgovca ter obrtnika težko pridržati.

To razmerje gospodarskih sil Trsta je našlo svojega izraza v nedeljskih novih davčnih bremenih, ki so zadelo predvsem prej omenjeno skupino širokih pridobitnih krogov. Posledice so vidne. Stevilni menidi protesti in naraščanje stebaje v Trstu kakor v Italiji. Mnogi nimajo niti toliko dnevnega izkupčka, da bi mogli kriti odmerjeni davek, a kaj še, da bi krili obratne stroške najemnine za lokal, plače namestencev itd.

Res so nekateri proa leta po vojni imeli boljšo časo. Toda postopno vse brez razlike v isto vrsto pomeni delati krivico drugim, in zato izbrana davčna pot ni primerana. Ako bo tako stanje trajalo še naprej — sicer slabo kaže na izboljšanje — bo ta gospodarski sloj v najhujšem času priveden na rob gospodarskega propada.

Tudi če bi rimska vlada dala finančno pomoč tržaški industriji, je zelo malo verjetno, da bi ta imela takojšen zadovoljiv učinek na male in srednje trgovce ter obrtnike. Neposredne pomoči ti krogi tudi ne morejo pričakovati, četudi bi jim kdaj bila objubljena, ker rimska vlada sama ne razpolaga z denarjem, ampak je popolnoma odvisna od pomoči tujih sil, ki jih stanje obrtništva in male trgovine niti malo ne zanima, nasprotno pa celo hočejo uničiti.

To je grenka resnica, ki se je zaveda vsak tržaški gospodarstvenik, trgovec, obrtnik ali mali industrijec. Vso težo sedanjega nenaravnega položaja nosijo na svojih ramenih najhujši tržaški sloji tako delavci, kmetje in delovna inteligenca, zlasti pa številni brezposelni.

Zdaj so se tej kategoriji pridružili še omenjeni pridobitni sloji, ki ne razpolagajo s velikimi kapitali za kritje vsakodnevnih poslovnih izgub. Razumljivo je, da to ljudje s strahom gledajo v bodočnost. Vse to temu stanju najdejo v protinarni tendenci velikih finančnikov, ki obdajajo odgovorne faktorje, tendenci, ki gre za tem, da izključijo tržaško gospodarstvo iz njegove tradicionalne funkcije. Dokler ne bo Trst dobil nazaj svojega pravega značaja, bo vsaka zunanja pomoč le iluzorno živčanje in umetno vzdrževanje navideznega razcveta, izza katerega se pa krije realno stanje siromaštva, bede in gospodarskega propadanja.

Vojaška uprava naj spremeni svoje stališče

Protest slovenskih trgovcev in obrtnikov v Opčin VU

Pred nekaj dnevi so imeli na Opčinah sestanek vsi slovenski trgovci, obrtniki in gostilničarji, veljavni v OF. Podrobno so razpravljali o težkem politično-gospodarskem položaju, ki teži danes vse prebivalstvo. V svojem govoru je tovarski, ki je predsedoval sestanku, poudaril, da je gospodarska politika, ki jo vodi vojaška uprava, škodljiva in neprimerna. Poudaril je, da vojaška uprava, ki vodi politično-gospodarsko politiko, ni primerna za slovenske potrebe. Poudaril je, da vojaška uprava, ki vodi politično-gospodarsko politiko, ni primerna za slovenske potrebe.

Ob koncu sestanka so narzali z glasovni sklep, ki ga je naslednjega dne oddala posebna delegacija vojaški upravi in v katerem zahtevajo vsi slovenski trgovci, obrtniki in gostilničarji, v Opčin, da se v vojaški upravi sprejmejo ukrepi, ki bodo omogočili normalno delovanje slovenskega gospodarstva. Sklep je bil sprejet z velikim navdušenjem.

trgovske in kompenzacijske pogodbe in da ne ovira razvoja slovenskega gospodarstva. Poudaril je, da vojaška uprava, ki vodi politično-gospodarsko politiko, ni primerna za slovenske potrebe. Poudaril je, da vojaška uprava, ki vodi politično-gospodarsko politiko, ni primerna za slovenske potrebe.

Končno poudarjajo v svojem sklepu, da jih ne bo nobena sila mogla odviti od njihove borbe za gospodarsko neodvisnost Tržaškega ozemlja in da bodo znali preprečiti vse poskuse imperialistov in zahtevati procvit našemu gospodarstvu.

Sedlo podpis trgovcev in obrtnikov.

Policijski so zopet šli čez mejo

Predvčerajšnjim okrog 15.30 sta po poročilu, ki smo ga prejeli iz Kopra, dva člana civilne policije prekrakovala v bližini Debelegra tri demokratsko društvo in šla približno 200 metrov daleč v čono B. Obmejnega straža ju je trkal opozorila in ker se nista hotela ustaviti, ampak sta se naglo obrnila proti čoni A, na stražnik oddal 5 strelcev z namenom, da bi ubežnika prepišali in ju ustavili. Policija pa sta se večeno vrnila v čono A.

To je zopet eden tipičnih primerov obmejnega izživanja, katerih se določeni krogi poslužujejo v upanju, da bi izživali incidente, katere bi potem po svoje tolmačili in zaobrnili.

Gregorčičeva založba v Trstu

javila, da naj vsa prosvetna društva in poverljivosti za Koleadar za l. 1948 takoj zaključijo s prodajo knjig ter naj nemudoma, a najkasneje do sobote 20. t. m. pošljejo izkupček in morebitne neprodane izvozne na upravo v ul. del Porta 16. Po 20. t. m. se neupravičeno izjavljajo, da bo najbrže verjetnejša druga možnost, bo med drugim potrdil naslednji primer, ki se je zgodil pred dnevi.

Rojstva, smrti in poroke

Danes se je rodilo 13 otrok, umrlo je 8 ljudi, porok pa je bilo 5. **ROJSTVA:** POKRE: amer. vojak Tullio Delicata in zasebnica Ana Angelucci, mehajnki Jadran Matino in zasebnica Graziella Zaccagnia, mizar Bruno Luković in šivilja Teja Spada, kuhar Ivana Saracco, in šivilja Jolanda Maracchini, ameriški oficir Karl Clifton in študentka Libera Polacco. **UMRLI:** 85-letna Antonija Sandini, 51-letni Ottorino Venturi, 19-letna Gabriella Stori, 51-letna Karla Degraasi, 83-letna Marija Carli.

FIZKULTURA

Magdalena si je na koncu tekma opomogla

Zmaga Magdalene ni povsem zaslužena, kajti Piran se je dobro branil - Poraz Skednja v Kopru - začetek propadanja in nazadovanja?

Magdalena je bila v prvem polčasju povsem stisnjena v obrambo. Piranani so je zabili prvi gol in so se kot prvi borili za drugi gol, vendar je obramba čvrsto držala. V drugem polčasu pa se je položaj za Piran poslabšal. Magdalena je prešla v napad in vedno bolj stiskala igralce v obrambo, dokler ni zabilo toliko pričaokovani gol. Na igralcu je bilo že temno, ko se je Magdalena pomorelo posrečilo prenesti Segalova vrata, in tako je odnesla oba točki. Najboljši mož je med Pirananci bil brez dvoma vratar Segala. Med svojimi »paradizmi« je žel veliko odobravanja vseh gledalčev in celo s strani naših igralcev. Gotovo je, da če ne bi na igralcu bila še akoraj tema, bi Magdalena težko zaslužila dve točki, kajti neodločen izid bi dal tudi najboljši. Skedenj je moral pustiti v Kopru svoje nade. Aurora se je posebno v drugem polčasu vrgla v borbo in uspehi ni zostal. Izid tekme 3:1 pač dovolj zgošča dokazje, da Tovarna strojev je bila v Trstu priprljena k neodločenemu izidu, medtem ko je Kosišalunga v borbi proti Umagu propadla na vsej črti. Monteblon je moral pretrpeti poraz proti Nabrežju in je takoj po tekmi vložil pritožbo. Igra se bo pač nadaljevala pri sodniškem razsodišču.

Dreher se nocoj ustavi na svoji zmagovalni poti. Tudi v nedeljo je zmagal v borbi proti miljski enajstici. Ponizana B pa je na igralcu stala enako tako zagnala, da je akoraj nismo več poznali. Rojan je seveda najbolj občutljiv na tehniško, da je kar petkrat pretrpelo

TRŽAŠKI DNEVNIK

Tudi žene-delavke imajo pravico do strokovne izobrazbe

Če je danes delo delavk podedevano, je temu krivo prav delstvo, da so le redke delavke imle mogočajo strokovno us izobrazbo. Tisoč in štiso žena delavk v raznih tovarnah kot navadne dinarke; praktično sploh ne obstajajo kvalificirane delavke. Večkrat vidimo, da izvršuje žena delavko delo, ki zahteva veliko spretnost in nedarbenost in je zelo odgovorno, vendar ne pripljuje nihče temu delu velike važnosti in le redko kdaj se dogodi, da bi kakšna delavka napredovala.

Navadno delajo žene danes v enotarni, jutri v drugi, kjer jih zapeljejo v raznih delih, in to vedno tako, da jih simbolizirajoščajo. Delati morajo najtežja dela, pri tem pa nimajo niti najmanjših možnosti izboljšati svoj položaj, temveč morajo celo živeti v strahu, da ne izgubijo službe. Komaj se pojavi nevarnost novih odpustov, so žene — delavke prve, katerim ta nevarnost grozi in to ne toliko zato, ker so žene, temveč zato, ker

je z njimi povezana velika odgovornost. Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo. Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

Če bi se žene, ki so v delu najboljše, ne bi izločile iz delovne sile, bi se delo v delavni sili izboljšalo.

niso kvalificirane in jih lahko zato po potrebi nadomestijo. Ko pa zopet sprjme kakšno podjetje nove delovne moči, so seveda prvi, ki imajo največ možnosti zaposlitve, kvalificirani delavci. Ker se v današnji dobi še prav posebno razvija industrija, ki potrebuje specializirane osebe, gre to zopet na škodo ženskih delovnih moči.

Pomanjkanje strokovne izobrazbe se prav tako občuti v obrti. V krogih delavnic, kakor tudi v dešalnih salonih, je vse polno vajen, ki morajo leta in leta vršiti posle, ki niso niti malo v zvezi s poklicem, ki so si ga izbrali. Pomati morajo prestore, opravljati razne osebne opravke in usluge, koliko čevljev morajo ta uboga dekla porabiti, preden se res začne učiti šivanja, kuhanja ali česa drugega. Prav isto se dogaja tudi bolničarkam, ki ne morejo obiskovati posebnih bolničarskih tečajev in morajo zato več časa delati po bolnišnicah kot navadne postrežnice.

Isto se dogaja seveda tudi v uradih, kjer so uradniški prisiljene izvrševati različna dela, ki ne spadajo v njihov poklic. Tudi če so dobre strojevalke in knjigovodkinje, nimajo kljub temu možnosti, da bi svoje sposobnosti razvile in dosegle boljše mesta.

Edina rešitev iz tega stanja je uvedba strokovnih šol. Dolžnost odgovornih oblasti je preskrbeti strokovne šole in tečaje, v katerih se bodo delavke izučile izbranega poklica. Seveda ni problem strokovne izobrazbe samo ženski problem, temveč je to problem vseh delavcev, posebno mladih. Razlika je samo v tem, da je bilo v tem pogledu preskrbljeno za delavce vsaj nekaj, medtem ko za izobrazbo žen-delavk do danes še nihče ni skrbel.

Komu služi podaljšanje takega stanja? Prav gotovo tistim, ki hočejo še nadalje izkoriščati delavke in jim dajati kot doslej manjšo plačo kot delavcem. Da bi obdržali delavko v nevednosti, se obdržujejo izkoriščevalci vseh mogočih sredstev; mnogo jim seveda služi pri tem njihovemu delu razne bošurine in filmi, ki prikazujejo popolnoma nereseničen življenje in skušajo odvrtiti žene od njih resničnih problemov.

Toda tudi žene so že danes sprejemale delovanje izkoriščevalcev in so stopile skupno s svojimi tovariši v borbo za svoje pravice. Da pa bo zmaga čim hitrejša, morajo žene najprej skrbeti za svojo strokovno izobrazbo.

Zveza primorskih partizanov obveša vse one, ki še niso oddali vsil ali kakršnega koli materiala za album, naj to stori najkasneje do 20. t. m.

Zveza primorskih partizanov vabi vse demokrate našega ozemlja, da po svojih močeh prispevajo k stroškom za bodoči partizanski kongres. Vseote naj se pošiljajo na krajevne odbore ZPP.

IZLETI

Smučarski izlet na Snežnik prireditelji prikliti tekem za prvenstvo STO v smuku in slalomu, ki bo v nedeljo 21. m. m. Vpisovanje sprejema tajništvo na sedežu danes ob 21.

Zimovanje SAT-ka. Tudi leto organizira SAT kratko zimovanje na Maranadi, ki bo od 8. do 11. aprila. Cena za zimovanje je za člane 6200 lir, za nečlane pa 6700 lir. Vpisovanje sprejema tajništvo do 18. t. m.

Prisilniški športni klub organizira ob priliki smučarskih prvenstev Tržaškega ozemlja izlet na Snežnik. Vpisovanje na sedežu. Izlet bo v nedeljo 21. t. m.

Smučarski izlet na Čabranske police PDT

V nedeljo 21. t. m. priredi PDT smučarski izlet na Čabranske police pod Snežnikom. Odhod ob 5.30 iz ulice Fabio Severo. Informacije v ulici Roma 15 in v četvrtini Pir v ulici Šettefontane 3.

ROZNO

KMETIJSKA NABAVNA IN PRODAJNA ZADRUGA V TRSTU vabi vse člane in odjemalce, ki so naročili sadna drevesca in trte cepilke, da dvignejo iste takoj v skladišču zadruga, ul. U. Foscolo št. 1, tel. št. 94386.

Naročnikom, ki ne bi dvignili naročenih rastlin do 20. t. m. bo zapadla kavejca in zadruga bo upravičena prodati naročeno blago drugim popravščevalcem po dnevni ceni.

Zadruga sprejema naročila za odbrana valina jajca, piščeta in za odrasle piščance po konkurenčnih cenah, bodisi v svojem uradu ul. U. Foscolo št. 1, bodisi v svoji poslovalnici, ul. S. Mercadante št. 4, tel. 8819.

Razdeljevanje hitroga drožja (trebe). V sredo ob 6.00 do 10.00 v Piskani, v četrtek ob št. 101 do 140 ter za Gropec, v petek ob 141 do 190 ter Grad, v soboto ob 191 do 270 in Bazovica, v nedeljo Domio.

Sestanki strokovnih skupčini

Slovensko gospodarsko združenje sklicuje v smislu čl. 7. pravil sešate strokovnih skupčini zaradi izvedbe volitev novih strokovnih odborov. Skupščine, ki se jih smejo udeležiti člani došne stroke, bodo v uradnih prostorih združenja v Trstu, ulica F. Filzi 10-I, v naslednjem vrstnem redu:

Danes 17. marca ob 19.30 za stroko prodajalcev goriva, v četrtek 18. marca ob 19.30 za stroko obrtnikov, v ponedeljek 22. marca ob 16 za stroko pekov.

Za skupščino skupščine ob prvem sklicanju, t. j. ob določen uri, je potrebna navzočnost vsaj polovice članov došne stroke. Če bi skupščina ne bila sklicena ob prvem sklicanju, bo sklicena 1 uro pomeje ob vsakem številu navzočih. Člane lahko zastopajo drugi člani, katerim morajo dati v to svrhu pisarno pooblastilo; vendar ne sme noben pooblaščenec imeti več kot pet pooblastil.

TRŽAŠKI DNEVNIK

KOLEDAR

Sreda 17. marca
Ljubljana. Večerja
Sonce vzhaja ob 6.11, zahaja ob 18.14. Dolina dneva 12.04.
Luna vzhaja ob 9.15, zahaja ob 0.33.

Jutri 18. marca
Edvard Velikoslav

Spominski dnevi

1944 se spominjajo partizani težko poškodovani rudnik na Lokah in Križovini pri Zagorju.

ENOTNI SINDIKATI

Zveza prehrabene stroke. V četrtek 18. t. m. ob 18 seja zaupnik. Ob 19 istega dne seja upravnega odbora.

Tiskovni urad. V četrtek 18. t. m. ob 17.30 bo v ul. Imbrani 5 seja tiskovnih referentov tovarniških in upravnih odborov.

Teorično-praktični tečaj za natakarje. Vpisovanje za imenovanje teke, ki se konča 20. t. m. Morebitna poljska dela tajništvo v ul. Imbrani 5/I, soba št. 17.

Kemična stroka. Danes ob 18 seja upravnega odbora.

Referenti vsih zvez kakor tudi zadržani referenti tovarniških odborov so vabljani na sklenitev teke, ki se konča 20. t. m. Ob 19.30 v ul. Imbrani 5.

Obvestilo pekom. Spročamo, da bodo vsaki dan ob 23.30 do 5 zjutraj na razpolago brezposelnim pekl. V primeru nujne potrebe bodo tako pripravljeni na delo.

Telefonska obvestila se sprejemajo ves dan v ul. Imbrani 5-I telefonska št. 93710.

Lastniki, kakor tudi pek. delavce naprosmo, da v primeru potrebe takoj pokličejo brezposelne peke. Opozorjamo delavce, da je bilo na zadnji seji sklenjeno, da bodo vsi pek oddali prostovoljno 20 t. m. tedensko plačilo na plačilo onim brezposelnim tovarišem, ki niso bili v noči dežurstva nikamor poklicani na delo.

Kmetijska strokovna zveza E. S. vabi vse poljedelce in skolonke na sestankih, ki bo danes 17. t. m. ob 20.30 v dvorani gostilne »Pri Sordis«.

PROSVETNA DRUŠTVA

Danes zvečer ob 20 priredi pevski zbor »ZVON« v Opčin v Kopru veliki pevski koncert, mešanega, moškega in ženskega zbor. Partizanske, umetne in narodne pesmi. Opozorjamo, da je koncert prostovoljno. Zbor vodi prof. Stanko Malik.

Prosvetno društvo »Fr. Marušič« iz Rocola priredi v sredo 17. t. m. ob 20 pri lovor vesel spored z naslovom »Večer smehe«. Sodelujejo vseh sloj. narodnega gledališča. Udeležite se v čim večjem številu!

ZPP

ZLATI ALBUM PADLIH ZA SVOBODO. Zveza primorskih partizanov obveša vse one, ki še niso oddali vsil ali kakršnega koli materiala za album, naj to stori najkasneje do 20. t. m.

Zveza primorskih partizanov vabi vse demokrate našega ozemlja, da po svojih močeh prispevajo k stroškom za bodoči partizanski kongres. Vseote naj se pošiljajo na krajevne odbore ZPP.

IZLETI

Smučarski izlet na Snežnik prireditelji prikliti tekem za prvenstvo STO v smuku in slalom

Brigadir v kmečki obdelovalni zadrugi

Kdo je brigadir? Brigadir v kmečki obdelovalni zadrugi ni nikakoli vojaški dostojanstvenik ali pa karabinerski brigadir neslavne spomina.

Brigadir pri kmečki obdelovalni zadrugi je miroljubne narave. Mora pa biti strog, pravičen in predvsem sposoben. On je istočasno najbližji svetovalec, učitelj, instruktor in odgovorjen članov svoje brigade.

Vprašali se bode, kaj pa je prav za prav brigada? Zaenkrat naj navedemo leto da je: »Brigada je temeljna delovna enota kmečke obdelovalne zadruge, katero sestavljajo aktivni člani in članice zadruge. Ostalo o brigadi bomo razpravljali pozneje. Brigadir je neposredni voditelj

svoje brigade, on ji razporedi delo vsak dan ter je odgovoren predsedniku in upravi zadruge za uspeh dela svoje brigade. Vlogo brigade je treba smatrati kot prvostopno odločbo in najbolj odgovorno. Brigadir je pa duša tega delovnega, službenega in živčnega gospodarskega organizma brigade. V svoji brigadi je on edini, ki izdaja naloge in organizira delo. On vodi neobhodno nadzorstvo, izvršuje proizvodni plan svoje brigade, organizira do podrobnosti vsak proizvodni plan, vsakdanje delo v brigadi in skrbijo z eno besedo za vse, kar je povezano z življenjem in delom brigade.

Za brigadirja mora biti izbran najspособnejši, najbolj vešč in

JOSEPHINE BAKER

Italijanska ljudska fronta vedno močnejša čeprav De Gasperi straši s komunizmom

ITALIJANSKO DEMOKRATIČNO LJUDSTVO OD DELAVSTVA, KMEČKEGA PREBIVALSTVA DO INTELIGENCE BO ZDRUŽENO V DEMOKRATIČNI LJUDSKI FRONTI STRNJENO VOLILO SVOJE VODITELJE

Demokratska ljudska fronta — to veliko ljudsko gibanje se je po enem mesecu ustanovitve pokazalo kot najmočnejša in najresnejša italijanska politična formacija, ki bo nastopila na prihodnjih volitvah v italijanskih zbornicah. Temu ljudskemu gibanju so se pridružili komunistična partija, Nennijevi socialisti, demokratski, sardinjska stranka, ekocijska stranka, ljudska republikanska stranka, ki je nastala iz italijanske republikanske stranke, republikansko gibanje za neodvisnost Sicilije, kršćansko-socialna stranka, kršćansko gibanje za mir. Zadnji dve stranki sta v živo začetki De Gasperija in kršćanske demokrate in jezuite, ker ju niso mogli obtožiti razkolništva. Dejansko je kršćansko-socialno stranko ustanovil že v liegal prof. Bruni, katoličan. De Gasperijev prijatelj. Ker je pa prof. Bruni študij, kam teži De Gasperi, se ni hotel priključiti njegovemu kršćansko-demokratski stranki. Na čelu kršćanskega mišljenja gibanja je Miglioni, star katoliški poslanec. V Rimu pa vodi stranko Adda Alessandrini, ki je bila še pred letom dni kandidatka kršćanskih demokratov, in prof. Marija Maggi, ki je pred kratkim zapustila kršćansko demokratsko stranko. Obe sta v rimskih krogih zelo dobro znani in upoštevani. Prva je lansko leto kandidirala pri upravnih volitvah v Rimu, druga je pa znana kot literarna delavka. Ljudski republikanski zvezci načeljujejo sedaj general Arnaldo Azzi, Paulucci in Bergamo.

Poleg raznih strank so se ljudski fronti pridružila sledeča gibanja: kongres tovarniških svetov, demokratični kongres Južne Italije, liga demokratičnih občin, narodna liga zadrug. Med zvezami, ki so pristopile k fronti so: ženska zveza fronte, mladinska antifasistična zveza, zveza kmečkih žena, državna zveza slušateljev tehnik, zveza pobablencev in ponesrečenih na delu, zveza italijanskih partizanov, zveza italijanskega dekleta, gospodarski center obnove, zveza antifasistov političnih preganjancev, unija ita-

Genovi pa dr. Saraceno glavni ravnatelj podjetja Ansaldo, bivši demokristjan odvetnik Canevari.

Priatelji, slikarji, glasbeniki, igralci in režiserji so Alvaro, Del Secolo, Birolli, Morlotti, D'Amico, Glizburg, Pavese, Levi, Balbo, Cantoni, Della Voje, Luporini, Banfi, Massolo, Cantimori, Gutuso, Mafai, Puccini, Turcato, Sanzogni, Mazzacurati, Leonardi, Votto, Vangelini, Purificato, Santangelo, Franchina, Bigliaretti, Masino, Taddei, Zavattini, De Benedetti, Muscetta, Degradati, Vittorini, Jachier, Bianchi, Ferrata, Mila, Rosellini, Visconti, Pandolfi, Desanti, Guerrieri, Vergano, Gerni, Giachetti, Stoppa, Solaroli, Landi, Duse, Micheli, Amidei, Veneroni, Girotti, Starace-Salmati, poleg tega še neapeljski študijski inšpektor, predsednik avtonomne zveze neapeljskega pristanišča, prof. Cacciari s padovanske univerze, novinarji Napoleone in Schmidt, prof. Sapogno z rimske univerze.

Tu se ustavimo. Toda same, da se oddahnemo. Pristopi k demokratični fronti naraščajo dan za danom. Potrebno bi bilo nadaljevati s seznamom. To bomo nadaljevali po volitvah. Sedaj se pripravljamo k zmagi.

PROIZVODNJA TOBAKA v JUGOSLAVIJI

V Jugoslaviji posvečajo veliko pažnjo razvoju tobačne produkcije. Petletni plan predvideva povečanje površine tobačnih nasadov za 50.000 ha. Koncem leta 1951 bo znala tobačna produkcija v Jugoslaviji 1 kg tobaka na osebo.

Tobačna produkcija se je že zvišala v letu 1947. Enoletni načrt je bil prekoračen za 13 odstotkov. V letu 1947 je bila produkcija za 56 odstotkov večja kot leta 1946 in 59 odstotkov večja od leta 1939.

Ta povečanje tobačne produkcije je zaslug posebnega načrta gojenja tobačnih sadik. Država dovoljuje gojiteljem tobaka razno prednost, brezobrestna posojila pred setvijo in drugo. Ob obratni tobaka nudi država gojiteljem ugodne cene, ki so 200 odstotkov večje kot v predvojni Jugoslaviji. Končno so 200 odstotkov večje kot v predvojni Jugoslaviji. Končno

OBIRANJE TOBAKA

vpliva na tobačno proizvodnjo tudi povečanje in razvoj tobačnih tovarov.

Obenem s borbo za povečanje produkcije tobaka se vodi v Jugoslaviji tudi borba za boljšo kvaliteto tobaka. Najboljšo kvaliteto tobaka pridelajo v Makedoniji, Hercegovini in Crni gori. Ta vrsta tobaka je med najboljšimi na svetu. Odlikuje se po zlati barvi, prožnosti nitk, posebnem dihu in finem okusu. Po zaslugi posebnih profesionalnih kadrov gojiteljev tobaka so se pridelovalci tobaka vidno povečali, dvignila se je tudi kakovost jugoslovanskega tobaka.

V Prilepu je industrijska šola za sadilce in delavce specializirane za gojenje tobačnih sadik. V kratkem bosta ustanovljena v Skoplju pri velikem tobačnem kombinatu, ki bo med največjimi v Evropi, industrijska šola za gojenje tobaka in tobačni inštitut. Po Jugoslaviji pa je tudi mnogo drugih tobačnih inštitutov in šol.

Poljedelski kolektivi v pokrajini Romagna v Italiji

Ko so se leta 1944 prišli Nemci pripravljati za evakuacijo Romagne, je pričelo poljedelsko ljudstvo organizirati se za prihodnost.

Podčrtati moramo, da so bili kmetje iz Romagne že od nekdaj v prvih vrstah italijanskega poljedelskega gibanja. Od časov znanih poljedelskih zvez pred 50 leti pa do danes so ostali najbolj napredni obdelovalci zemlje v Italiji. Kmečko ljudstvo iz Romagne je dalo v zadnjih desetletjih na desetine in desetine znanih sindikalistov ter na tisoče socialistov.

Tako so že v času nacistične okupacije razpravljali v posebnih krajevnih osvobodilnih odborih o načrtih, kako bi se najbolje in najbolj racionalno rešila poljedelska vprašanja.

Razprave se, da se je to dogajalo med težkimi delavci, polovinarji, (mezdari) in manjšimi posestniki, kajti večji posestniki so sodelovali z nemškimi zavojalci. Le v redkih primerih so zadržali stališča, vendar pa so delali na tem, da so si pridobili čim več finančnih ugodnosti.

Tako se je zgodilo, da so koncem 1944 zbežali veliki zemljski posestniki s fasisti na sever, delavci pa so imeli polno svobodo delovanja.

Polozaj poljedelstva je bil strahoten. Mnogo zaprek je bilo, ki so bile na prvi pogled nepremagljive. Polja in njive so bile posejane z minami ali pa razrušana od artilerijskih izstrelkov. Na kmetih je ostalo malo poljedelskega orodja. Primanjkovalo je delovne sile, ki je bila v veliki večini v partizanih ali pa raztresena na vseh koncih sveta po razpadu italijanske vojske 8. septembra 1943.

Sam kmetje pa, ki so naenkrat imeli zemljo pobeglih gospodarstev, so vedeli, da bi bilo vsako posamično delovanje obsojeno na propad. Zaradi tega ter zaradi močnega glasu kmetov iz Romagne po kolektivizmu se je rodila ideja po obdelovanju zemlje na kolektivistični osnovi.

Po številnih sestankih so ustanovili kolektiv v Mezzano in v Campleno. Ta prva kolektivna skupina je obsegala 4380 ha in je dala delo in kruh 6800 kmetom.

Danes imajo poljedelski kolektivi 27.000 ha zemlje ter dajejo delo več kot 30.000 delavcem. Poljedelski delavci bodo znali uresničiti svoje pravične zahteve

več kakor bližnje kmetije, ki so v rokah gospodarstev.

Tudi v drugih italijanskih pokrajinah je bilo že mnogo borbe za poljedelsko kolektivizacijo. Vendar pa so do sedaj uspeli velesposobniki, ki imajo polno pomoč v sedanjih demokratičnih vladi. Vendar pa od borbe ne odnehaajo, kajti današnji poljedelski obdelovalci ni več kot je bil pred 2 ali 3 stoletji. Luce napredka pa je že prišla tudi na kmete in ne samo v delavnice.

Delavci zemlje, ki so sindikalno organizirani, bodo imeli vedno več sredstev ter bodo znali uresničiti svoje pravične zahteve.

NINO TONETTI

POSPEŠIMO PRIPRAVE ZA PARTIZANSKI TEDEN
od 4. IV. - 11. IV. 1948

ZBIRAJMO DOKUMENTARNI MATERIAL IZ NARODNO OSVOBODILNE BORBE IN GA ODDAJMO PRISTOJNIM ODBOROM ZVEZE PRIMORSKIH PARTIZANOV. MATERIAL BO PO PREFOTOGRAFIRANJU VRNENJ LASTNIKOM.

IZ JUGOSLAVIJE

OBDELAVANJE ZEMLJE S STROJEM DAJE Z MANJŠIM TRUDOM PLODNEJSO RAST IN OBILNEJSO ZETEV. Z UVAJANJEM IN IZPOLNJEVANJEM TEHNIČNIH SREDSTEV DOPRINAJAJO V JUGOSLAVIJO K URESNITVI PETLETNEGA PLANA

V prodaji je **MARX-ENGELSOV MANIFEST KOMUNISTIČNE PARTIJE**

Izdaja odbora za proslavo stoletnice Komunističnega manifesta na Tržaškem cenzurju

To je prva izdaja, tiskana v Trstu. Knjiga, vezana v platno na brezlesnem papirju stane 800 lir

Takoj po končani vojni so se ustanovile kolektivne skupine tudi v Alfonsine, v Voliani in v Conselleo z 5950 ha zemlje, ki je dala delo ogromnemu številu delavcev.

Kmetje, ki so tako čez noč imeli opraviti z tako ogromnim površinami zemlje, pa se niso znebili, temveč so s kolektivnim delom premagali vse težave, ki so se pojavljale v začetku.

Pomežje so se vračali pobegli gospodarstvi in so skušali dobiti nazaj zemljo, ki so jo zapustili. Vendar pa so morali odnehati zaradi odločne borbe vseh delavcev, polovinarjev in vseh kmetov.

Danes imajo poljedelski kolektivi 27.000 ha zemlje, dajejo delo več kot 30.000 delavcem in hranijo 6-krat številnejšo prebivalstvo. Eden najnovejših italijanskih filmov, »Caccia tragica«, ki je bil nagrajen na mednarodni razstavi v Benetkah, kaže prvič življenje na enem teh kolektivov.

Kmečke poljedelske zadruge obdelujejo zemljo s pomočjo najmodernejših poljedelskih strojev in je njihov pridelek večji iz leta v leto.

Statistika kažejo, da proizvajajo kolektivi 30 do 40 odstotkov

SOVODNJE

Pri nas imamo demokristjanskega zupana Petričiča, s katerim pa večna prebivalcev ni zadovoljna, ker se vedno drži zloglasnim fašističnim pedestalom Petičičem in ljudje na splošno pravijo, da upravlja občino Petičič ne pa Petričič.

Gospod zupan Petričič meni, da je občina in občinski imetje njegova privatna last in da lahko na pr. Urinje pakete razdeli kar svojim prijateljem in demokristjanom in se ni prav nič oziral na potrebe prebivalstva. Občina je tudi dobila 4 krave, katere bi moral razdeliti tistim, ki so najbolj potrebni in katerim je nemški okupator prizadejal največ krave. Krave pa da priše lepo v posest njegovih prijateljev. Naj-

IZ BENEČIJE

bolj sovrazi zavedne Slovence, zato niso dobili ničesar.

Zupan Petričič se zaveda, da ga ljudstvo ne tpi, zato se danje čase pripravlja v Ameriko. V ta namen kar vse povprek, proti vsakim predpisom sekta v gozdih in ga prodaja, da bi prišel do potrebnega denarja za potovanje. Gozdni čuvši so ga prijeli višjim oblastem zaradi uničevanja gozdov.

LANDAR

V Landorju je pokopališče, na katerega nosijo pokopavat mlilce tudi vsi Tarčeti, Kras, Bjače, Spanjut, Gocsa in Vrh. Je pa tako majhno, da morajo velikokrat prekopavati mlilce, ki se ni-

ŠČIGLA

Dne 29. februarja sta hodila po vsi neki Cont Antonio in Manzi Giovanni od hiše do hiše, držeč v rokah neki papir. V vsaki družini sta zahtevala, naj se ljudje podpisajo in plačajo v naprej 1000 lir za vodovod, ki bo zgrajen za vasi Podvarše, Špekova in Ščigla. Dejala sta, da gospod inženir zahteva predjem za napeljavno vodovoda.

Kako se more nekaj takega zgoditi, ko je vendar vlada izglasovala 200 milijonov,

BORCI VERCORSA SO PROSILI POMOČI

DE GAULLE JE ZAKRIVIL SMRT TISOČEV FRANCOOSKIH RODOLJUBOV - SOODGOVORNOST ANGLOAMERIŠKEGA POVELISTVA - FRANCOOSKI PARTIZANI GLEDAJO S PREZIROM NA VSAKEGA, KI GOVORI O DE GAULLU KOT O FRVEM ČLOVEKU FRANCOOSKEGA ODPORA

Nekateri pravijo, da je De Gaulle »prvi človek francoskega odpora«. O tem pa imajo »maquis« drugačno mnenje. Če govorimo s pravim francoskim partizanom o tem generalu, vam bo povedal nekaj, kar pravijo vsi evropski partizani. Rekel vam bo, da sta bila dva načina odpora. Prvi je bil partizanski, ko so partizani žrtvovali vse in odšli boriti se proti Nemcem v planine. Drugi način je način tistih, ki sedaj sedijo na stolčkih v Franciji. Ti zadnji so bili proti Nemcem samo zaradi tega, da bi si pridobili naklonjenost Angloameričanov ter si pridobili ugoden položaj.

De Gaulle ni bil nikdar partizanom naklonjen. Kot pokleni vojak, vojak izkoriščevalnega razreda, je vedno preziral narod, ki je prišel za orožje ter branil svojo svobodo. Prav tako je gledal na francoske partizane, ki so mu pomislili nevarnost za njegov položaj. Danes nihče več ne dvomi o zločinski častitljivosti De Gaulle. Prvi se je o tem prepričal Roosevelt.

Pri tem pa je izven Francije malo ljudi, ki bi vedeli, da je ta De Gaulleova ambicija zahtevala smrt tisočev borcev za svobodo. Pred časom so bili objavljeni dokumenti o borbah pri Vercorsu, kjer je pri eni izmed najbolj divjih nemških »čiščencev« padlo na stotine partizanov. Partizani so prosto radia dneve in dneve poslali pomoč od takratne časne vlade. De Gaulle ni mogel niti s prestom, kljub temu da bi jim pomagal lahko poslati. Enako krivdo nosi tudi glavna anglo-ameriška komanda. Spodaj so navedeni dokazi, ki kažejo na odgovornost anglo-ameriške komande in De Gaulle.

Dne 6. junija 1944 so se Angloameričanci izkazali v Normandiji. Partizanska borba se je še bolj razplamela po vsaj Franciji. Mnogostevne skupine mladih patriotov v planinah Vercorsa in v Delfinatu so z veliko borbenostjo napadale nemške prometne zveze v južni Franciji. Komande Wehrmachta, ki so pričele kovalje izkrcanje na južnih obalah, so se odločile, uničiti te »maquis«, ter so zaradi tega uporabili proti njim tanke in aviacijo.

Počezaj je bil izredno težek. O tem sta bili obveščeni po radio anglo-ameriška komanda in francoska vrhovna komanda v Alžiru. Katastrofo bi lahko od-

vrnila samo zavezniška aviacija. Avionov pa ni bilo.

To nerazumevanje za partizansko borbo s strani vrhovnih zavezniških komand je bilo iz izkušnje znano tudi letalskemu ministru Fernandu Grenieru, ki je bil eden izmed dveh komunistov članov začasne francoske vlade v Alžiru. On je hotel, da bi napravili to, kar niso hoteli napraviti zavezniški.

Veliko večje pa je bilo izdajstvo De Gaulle

Grenier je vedel, da bi imela intervencija francoskih letal o groznom moralni značaj za francoske partizane.

Minister pa je imel na razpolago je majhno število letal. Velik del francoske eskadrile je bil odvisen od anglo-ameriške komande. Grenier je izvedel, da ima De Gaulle nekaj bombarderjev v Siriji, ki niso tam nikomur izročili. Grenier se je odločil, da bo iz teh avionov in iz nekaj lovskih letal sestavil formacijo in jo poslal na pomoč partizanom. Ta posebna formacija bi morala nositi ime »Domovina«. Poveljval pa bi ji eden od najboljših francoskih pilotov podpolkovnik Morlaix.

General De Gaulle pa je podtano in brezvestno sabotal ta načrt ministra Greniera.

De Gaulle v začetku ni odkril te obliže načrta, nasprotno kazal je zanimanje ter je pod pritiskom Greniera pristal, da se bo o načrtu razpravljalo v začasni vladi skupno z drugimi nemami, ki bi se podvezle v pomoč »maquis«ev. Na seji, ki je bila

27. junija, je vlada odobrila formacijo »Domovina«. Grenier se je mračilo lotil dela za čimprejšnjo sestavo formacije.

De bi odloki dobili moč, bi bil moral podpisati samo še De Gaulle. On pa jih ni podpisal. Grenieru, ki je telefonsko klical De Gaulle, je odgovoril, da so nastopili drugi momenti, ki so preprečili to formalnost. Tri dni potem pa je general De Gaulle v tako znanem Komitetu akcije v Franciji (v tem komitetu ni bilo nobenega komuniste) odobril drug načrt imenovan »eoperacija C«. Ta načrt naj bi ustvaril nekakšno »notranjo francosko fronto«.

Ko je Grenier izvedel o tem načrtu, je prebelel. Kakšna noč traja fronta? Kaj ni bilo že toliko partizanskih edinic? Takoj je spoznal igr, katere namen je bil, da bi ne priznali osvobodilne borbe francoskih partizanov. Zato jim tudi ni hotel poslati pomoči. Z »operacijo C«, ki ni bila izvedljiva, je De Gaulle preprečil osnovevanje formacije »Domovina«, ki je bila postavljena na stvarnih temeljih.

Grenier je takoj zahteval od De Gaulle, ki se je odpravil na potovanje v Ameriko, da podpiše oba dekreta. De Gaulle je odpotoval ne da bi dal odgovor. Prav v tistih dneh se je pričelo nemško »čiščenje« pri Vercorsu. Partizani so prosili za pomoč. De Gaulle pa se De Gaulleovi agenti dva tedna skrivali pred ministrom Grenierom.

To je bil pričetek druge nemarne spletke. »Maquis« se vedel, da je letalski minister ko-

munist. Če bi ne prišla pomoč, bi mislil, da jih je na milost in nemilost prepustil Nemcem.

Ko se je De Gaulle vrnil s potovanja, je vrnil oba dekreta s pompo, da sta »zelo netočna«. Se jati dan sta bila dekreta pregledana ter so ju zopet poslali De Gaulleu. General je štiri dni čakal z odgovorom, nato pa je izjavil, da načrt o formaciji »Domovina« ni izvedljiv, ker so letala odredena za druge naloge ter je treba o načrtu še razpravljati v začasni vladi.

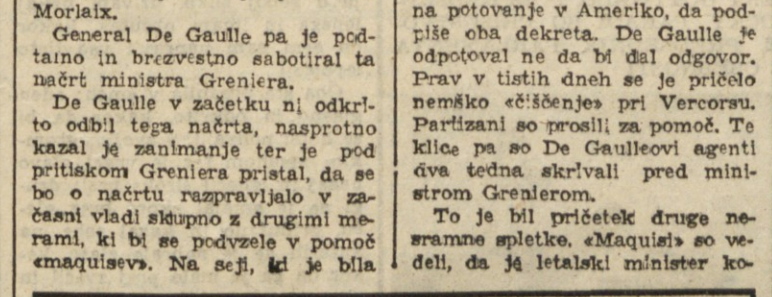
Sedaj je postalo jasno, da De Gaulle noče, da bi bil načrt sprejet. Dva dni za tem je Grenier izvedel za poročilo obkoljenih v Vercorsu. To je bil eden od zadnjih dramatičnih ključev po pomoči. Iz njega se je razbralo, da so obkoljeni partizani iz dneva v dan prosili za orožje in bombardiranje zavezniških avionov, s katerim bi se olajšal njihov obupni položaj.

Ko se je Grenier prepričal o saboterskem delu v škodo Francije, se je odločil, da bo deloval sam. Začasno vlado je obvestil, da bo uresničil načrt ne glede na birokratske zavlačevanja.

Bilo pa je že prepozno! Ko se je minister vrabil z konferencie, je srečal nekoga oficirja svojega ministrstva, ki mu je dejal: »Vercors je likvidiran. Poslednja opornika partizanskega povaljnika pa je bila: »VI ste bojaslji« in zločinci!« S temi besedami so mrtvi iz Vercorsa obtoževali De Gaulle.

Grenierove obtožbe so izzvale škandal v Alžiru. Začasna vlada je padla v krizo. Samo vsloka zavest komunističnih ministrov Greniera in Billouxa je preprečila, da ni razpadla osvobodilna borba. Francoski partizani pa tega dogodka niso pozabili in gledajo s prezirom na vsakega, ki govori o De Gaulleu kot o prvem človeku francoskega odpora.

M. FRANCELANCIA

TRŽASKI MLADINCI DELAJO ZA MLADINSKO RAZSTAVO DELA

POZORI

Narodnišom v Italiji bomo v prihodnjih dneh priložili polonočice. Vse samuščnike prosimo, da poravnajo zapadla naročnina ter da na polonočici označijo svoj točen naslov.

UPRAVA

INŽENIR IN DELAVEC

MAKSIM GORKI

Suh, gladko obrat, Amerikancu podoban človek v svetli obleki, je sedel na železno stoličko blizu vrat restavracije in zaklical z lenim glasom:

«Na... ta... kaar»
Vse naokrog je bilo polno belega in zlatega cvetja, povsed so se svetili sončni žarki in zemlja je bila vsa prepojena s tihim veseljem pomladi. Po aredi ulice, topotajoč a kopili, stopajoč ošči s povešenimi ušesi, leno prestopajo težki konji in brezbržno tavajo ljudje. Vidi se, da vsem živim bitjem ugaša sonce in zrak, ki je ves prepojen z medenim vonjem cvetja.

Otroci — ti glasili pomladi, tekajo naokoli in sonce črta na njihove obleke svetle proge; pisano odeje žene, ki se zbijejo v bokih, bodijo čudi mimo in se zdijo prav tako potrebne svetlu-mu sončnemu dnevu, kakor so potrebne svetli obliki.

Človek v svetli obleki je malo čuden. Zdi se kot da je bil zelo umazan in da so ga šele danes umili ter opravičili do dela tako temeljito, da so zmili s njega vse, kar je bilo svetlega. Z brezizraznimi očmi je gledal okrog sebe, kot da bi šel sončne lise po zidovih hiš in po vsemu, kar se je gibalo po temni ulici in po širokem kamenitem pločniku. Uvele ustnice je imel zaokružene, tiho in zamišljeno je počivil glavo čuden in žalosten napet; dolgi prsti bele roke pa so toliko po praznem miznem robu. Nohti so se mu motno svetili in z rumeno rokavico v drugi roki je udarjal takot po svojem kolenu. Obraz je razodeval pametnega in odločnega človeka, le škoda, da so bile poteze na njem malo grobe in težke.

Natakar se mu je z velikim spoštovanjem priklonil, postavil predenj skodelico kave, steklenico zelenega likerja in kelasa. V tem je sedel za sosednjo mizico, plačal človek z očmi, ki so se svetile zeleno. Njegov obraz, vrat in roke so bili temni in vsa nje-

gova postava je bila neugajana, jekleno krepka, kot bi bila del nekega velikega stroja.

Ko so se oči lepo obloženega človeka trudno ustavile na njem, se je novodošli malo dvignil, dotaknil se s roko kloboka in zamrmral skozi svoje goste brke: «Dobro dan, gospod inženir».

«Oho, kaj ste zopet tukaj, Trama?»

«Da, zopet sem tu, gospod inženir...»

«Ali bo spet kaj novega?»

«Kako pa gredo vaši posli?»
Inženir je s finim nasmeškom na svojih drobni ustnicah pripomnil:

«Zdi se mi, da se ne moreva govarjati samo z vprašanji, dragi prijatelj».

Delavec pa je pomaknil klobok na uho, zasmel se glasno in odkrito ter dejal med smehom: «Res je. Toda v resnici bi zelo rad hotel vedeti...»

Pisan in mršav ošček, ki je bil vpržen v vozček z ogliem, se je ustavil, stegnil vrat in žalostno zarigal. Zdelo se je pa, da tudi njemu danes ni ugajal njegov lastni glas, ter je nenadoma na najvišji notni preklinil riganje, potresel s svojimi povešenimi ušesi, dvignil glavo in odkorakal dalje, topotajoč z malimi kopiti.

Pričakujem vaš stroj s tako nestrpnostjo, kakor bi pričakoval kakšno novo knjigo, ki bi me napravila bolj pametnega...»

«Rea? se je začudil inženir in dvignil glavo.

Položi je na mizo prazno skodelico in vprašal:

«Najbrže boste zopet začeli z agitacijo?»

«Sem že začel...»

«In zopet bodo začele stavke in neredi, kaj ne?»

Delavec je zmigal z rameni in se mehko nasmajal:

«Ko bi bilo mogoče brez tega...»

Stara ženska v črni obleki je močje ponudila inženirju šopek vijolic. Ta je vzel dva šopka, ponudil enega svojemu znanцу in dejal zamišljeno:

«Vi ste pameten mož. Trama in prav zaradi tega je škoda, da ste idealist».

«Hvala za cvetje in za poklon. Dejali ste, da je škoda?»

«Da. Vi ste prav za prav pesnik in dobro bi bilo, če bi se učili in postali dober inženir...»

Trama se je tiho nasmešnil, pokazal svoje bele zobe in dejal: «Čisto prav imate. Inženir je pesnik, o tem sem se prepiral ko sem delal z vami...»

«Zelo ste ljubezni...»
«Od tedaj sem nepristano mislil: Zakaj ne bi gospod inženir postal socialist? Tudi socialist mora biti malo pesnika...»

Oba sta se nasmešnila, resno premerila drug drugega in se čudila razliki med njima: eden je bil suh, nervozen, siv človek z motnimi očmi, drugi pa kot da je prišel včeraj iz kovačnice in da še ni popolnoma izglajen.

«Ne, Trama. Hotel bi meti svojo lastno delavnico in trideset takih ljudi, kakršni ste vi. Potem pa bi napravil marsikaj...»

Nalajho je zabobal s prsti po mizi, vzdihnil in si vtaknil cvetje v gumbičko.

«K vragu, je razburjeno vzkliknil Trama, kakšne malenkosti ovirajo človeka, da ne more živeti in delati!»

«Kaj vi imenujete zgodovino človeštva malenkost, mojster Trama?» je vprašal inženir z lahkim nasmeškom. Delavec je strgal klobok z glave, zamahnil z njim in začel govoriti glasno in ognjevit:

«Kakšna pa je zgodovina mojih prednikov?»

«Vaših prednikov?» je ponovil inženir in izgovoril prvo besedo s posebnim poudarkom.

«Da, mojih. Ali je predrno, če tako govorim? Če je to drzno, pa naj bo. Toda zakaj bi mogli biti Giordano Bruno, Vico in Mazzini moji predniki? Ali mar ne živim v njihovem svetu in služim idealom, ko so jih okoli mene posejali njihovi veliki geni?»

«A tako mislite?»

«Vse, kar so dali svetu oni, ki so odšli z njega, je dano tudi meni».

«Ze bogas, je vzkliknil inženir in resno dvignil obrvi.

«In vse, kar je bilo napravljenno do moje, do naše dobe, je samo ruda, katero moramo mi predelati v jeklo. Mar ni tako?»

«Seveda je. To je vendar jasno».

«Tudi vi učenjak živite, kakor mi delavci, na račun duhovne zapuščine preteklosti».

«Ne zanikam, je dejal inženir in obrnil glavo na stran. Poleg njega je zrasel iz tal deček v sivih hlačah, majhen in okrogel kakor krogla, ki je priletela iz igrišča. V umazanih ročicah je držal šopek cvetja in ponujal:

«Hočete kupiti cvetje, gospod?»

«Sem že kupil».

«Cvetja ni nikoli dovolj».

«Bravo, deček, je dejal Trama. «Tako je prav, tudi meni daj dva šopka».

In ko mu je deček izročil cvetje, ga je Trama ponudil inženirju, privzdignil malo klobok in dejal:

«Prosim izvolite».

«Hvala».

«Krasen dan imamo danes, se vam ne zdi?»

«Zares. To čutim vključno petdesetimi leti».

«Cvetja se je ogledal okrog sebe, nekaj zamomljal in potem vzdihnil:

«Mislim, da vi še prav posebno občutite v svojih žilah ligo pomladanskega sonca pa ne samo zato, ker ste mladi, ampak tudi zato, ker je, kakor vidim, za vas ves svet popolnoma drugačen, kakor je za mene».

«Ne vemo, se je nasmešnil delavec, «toda življenje je krasno».

«Morda zaradi tega, kar nam obeta?» je skeptično vprašal inženir in njegovo vprašanje je ne prijetno zadelo znanca. Položil je klobok na glavo in naglo odvrnil:

«Življenje je krasno zaradi vsega, kar mi v njem ugaša. Vrag ga, kar mi v njem ugaša. Vrag ga, kar mi v njem ugaša, beseda zame samo samo črke in glasovi; kadar citam knjigo, gledam prd seboj siliko, uživam nekaj lepega in imam občutek, kakor da sem sam napravil vse tisto lepoto».

Oba sta prasnila v smeh; eden glasno in odkrito, kakor da bi se hotel pohvaliti s svojim gromkim smehom ter je vrgel glavo nazaj in izbočil široke prsi; drugi se je smejal skoro brez glasu, pridružno in kazal zobe, na katerih se je nabralo zlato, kakor da ga je malo prej zvečel in si potem pozabil očistiti zelenkasto tenj na zobeh.

«Vi ste človek in pol, Trama. Vedno sem vesel, kadar vas vidim, je dejal inženir in pristavil pomenljivo: «samo da se ne bi upirali».

«Toda jaz se vedno upiram».

Njegov obraz se je zresnil, ki kril je svoje globoke temne oči in vprašal:

«Upam, da smo se takrat obnašali popolnoma dostojno?»

Inženir je zmigal z rameni in vстал.

«Da, da. Ali veste, da je stala ta zgodba podjetje sedem in trideset tisoč litr».

«Mnogo bolj pametno bi bilo, če bi jih podjetje pred stavko vključilo v voato, ki je bila namenjena za plače».

«Hm. Vi ste stih razmišljanja? m. slita, da bi bilo bolj pametno? Vsak ima svoje račune».

Ponudil je delavcu svojo suho, rumenkasto roko in ko jo je ta prijel, je dostavil:

«Se enkrat vam ponovljam: Dobro bi bilo, da se učite».

«Saj se učim ves čas».

«Is vas bi lahko postal inženir s veliko fantazijo».

«Eh fantazija me ne ovira, da tudi sedaj živim».

«Trmest ste. Pa na evidenca!»

Počasi je inženir odkorakal s svojimi suhimi nogami med sončnimi žarki in si skrbno natikal rokavico na tanke prste svoje desnice. Mali in temnopolti natakar je prišel z vrat restavracije, od kodar je prisluškoval raz-

govoru in nagovoril delavca, ki je iskal drobit po mošnjaku: «Zelo se je postaral naš slavni...»

«Na pusti se kar takole!»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

govoru in nagovoril delavca, ki je iskal drobit po mošnjaku: «Zelo se je postaral naš slavni...»

«Na pusti se kar takole!»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

«Zelo se je postaral naš slavni...»

Hitlerjevi zadnji dnevi

V nemškem generalštabu v Cosenu 30 km južno od Berlina - Obzorje Berlina razsvetljeno z odsevom velikanskih požarov

III

Oficirji podzavajo, adjutanti vzamejo svoje zemljevide in ak-

toške in vsi razen Bohrmanna odidejo iz kabineta.

Zdaj je v sprejemnici zivahneje. Adjutanti so zaposleni s telefonskimi pogovori. Göring se poslovi in odide s svojim mladim ord